

FOGALOMGYŰJTEMÉNY
a Katalogizálás
oktatásához és tanulásához

Összeállította: Prejczer Paula
főiskolai adjunktus

Szombathely
1995.

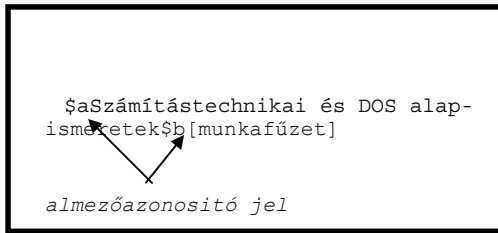
A segédanyag a hallgatók egyéni felkészülését kívánja elősegíteni. A meglévő szabványokra, szabályzatokra építve sorra veszi az általános fogalmakat, melyek a katalogizálás valamennyi területén egységesen érvényesek. Ezután dokumentumtípusonként tekinti át a csak az adott dokumentumra érvényes fogalmakat és a megfelelő helyeken utal az általános fogalmaknál vagy más dokumentumtípusoknál feltüntetett fogalomra vagy az azzal való kapcsolatra. Minden esetben példával illusztráljuk az adott fogalmat és bizonyos esetekben feladatok elvégzését jelöljük meg a mélyebb rögzítés érdekében.

A segédanyag második része a besorolási adatok megválasztásának fogalmait és típusait tekinti át egy illusztrált példatár segítségével. Elsősorban a könyvek különféle típusainak bemutatásával, de más dokumentumtípusok példáival is gyakoroltatja az egységesített besorolási adatok megállapítását.

A példatár végén különféle formátumban, módszerrel feldolgozott dokumentumok leírását közöljük, illetve a katalogizáláshoz felhasználható és érvényben lévő szabványok és útmutatók felsorolását adjuk meg.

A segédanyag nem teljes, fokozatosan bővül, további dokumentumtípusok fogalmaival illetve a bibliográfiai leírás egyéni elsajátítását gyakoroltató feladatokkal.

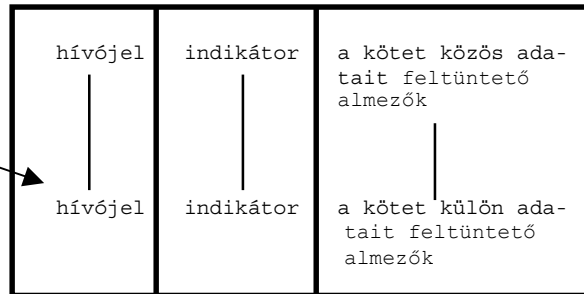
Almezőazonosító: egy vagy több karakterből álló elem, amely közvetlenül, az almező előtt áll és azonosítja azt

!Feladat! a HUNMARC segítségével tanulmányozza az almezőazonosítót és és értelmezze a szerepét

*****

Alrekord: hasonló Többlepcsős leírás

az adatmezők olyan csoportja a rekordon belül, amely egyetlen egységként kezelt

!Feladat! figyelje meg az ismétlődéseket a hívójel, az indikátor és az almezőazonosító esetében

*****

Analitikus szintű leírás ld. Bibliográfiai szint

*****

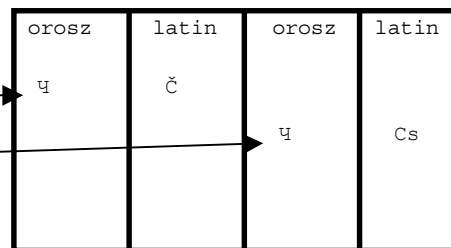
Átírás:

egy írás jelrendszerének egy másik jelrendszerével való betűszerinti (transzliteráció) vagy hangzásszerű (transzkripció) helyettesítése

transzliteráció

transzkripció

!Feladat! Folyamatos szöveg írásával gyakorolja a transzliterációt

*****

Besorolási lista:

a dokumentumok besorolási adataiból (szerző stb.), egy kiválasztott rekordmező szavaiból (cím stb.), index-kifejezésekből (lettári szám stb.), illetve a dokumentumok azonosítóiból felépült listák, melyek segítségével a rekordok elérhetők

Szerzői lista	Címlista
Fazekas Sándor Kantor, Tadeusz Vekerdi László	Halálshírház Számítástechnikai és DOS alapismertetek

!Figyelje! meg a leíró katalógus és a besorolási lista közti kapcsolatot

Bibliográfiai adat:

a bibliográfiai tétel meghatározott helyén található besorolási adatok és a bibliográfiai leírás együttese

Bibliográfiai leírás

Besorolási adatok

Vekerdi László (1924)
Tudás és tudomány / Vekerdi László ;
[szerk. Terts István]. - Budapest :
Typotex, 1994. - 582 p. ; 24 cm
Bibliogr. a jegyzetekben
ISBN 963 7546 56 1 : 800,-Ft
Mt.: **Terts** István (1948) (szerk.)

***** Bibliográfiai egység:

az a dokumentum, amiről a leírás készül, vagyis a leírás tárgya

monografikus
egyetlen részegység

Szép versek
1985

Móricz
Zsigmond
Erdély
1. köt.

többkötetes egy vagy több részegység

Kovács
Máté emlék-
könyv

több fizikailag el nem különülő részegység

!Feladat! figyelje meg a dokumentumokat milyen fizikai egységekből vagy milyen részekből állnak és ezek, hogyan válnak bibliográfiai egységgé

*****

Bibliográfiai leírás:

meghatározott szabályok szerinti egységes szerkezetben, formában és sorrendben leírt (rögzített) adatok összessége, amely a könyv azonosítására, nyilvántartásba vételére és a róla szóló általános tájékoztatásra szolgál
Lehet: egyszerűsített vagy teljes leírás

!Feladat! figyelje meg a leírás szerkezetét, adatszoportjait, adatelemeit

Halálshírház : írások a művészetéről és a színházról / Tadeusz Kantor ; [vál. Király Nina]. - Budapest ; Szeged : Maszk, 1994. - 331 p. : ill. ; 29 cm. - (Prospero könyvek, ISSN 1218-2486 ; [1.])
Bibliogr.: p. 261-262.
ISBN 963 8359 00 5 v. : 867,-Ft

Teljes leírás

Egyszerűsített leírás

Halálshírház / Tadeusz Kantor. - Bp. ; Szeged : Maszk, 1994. - 331 p. - (Prospero könyvek, ISSN 1218-2486 ; [1.])
ISBN 963 8359 00 5 v. : 867,-Ft

Bibliográfiai leírás szerkezete:

a többkötetes dokumentumokra jellemző adatok együttes vagy külön szerkezetben való leírása

MIKSZÁTH Kálmán (1847-1910)
Kisregények / Mikszáth Kálmán ; [a szöveget gond., a magyarázatok és az utószót írta Kovács András]. 1., A két koldusdiák : mesés történet az ifjúság számára ; A beszélő köntös : regény ; A szelistyei asszonyok. - Budapest : Unikornis, 1995. - 273, [3] p. : ill. ; 20 cm. - (A magyar próza klasszikusai, ISSN 1217-0828 ; 22.)
ISBN 963-4267-061-1
ISBN 963-427-015-8 kötött : 790,-Ft

Egylépcsős leírás

MIKSZÁTH Kálmán (1847-1910)
Kisregények / Mikszáth Kálmán ; [a szöveget gond., a magyarázatok és az utószót írta Kovács András]. - Budapest : Unikornis, 1995. - . - 20 cm
ISBN 963-4267-061-1
Mt.: Kovács András (sajtó alá rend.) 1., A két koldusdiák : mesés történet az ifjúság számára ; A beszélő köntös : regény ; A szelistyei asszonyok. - 1995. - 273, [3] p. : ill. - (A magyar próza klasszikusai, ISSN 1217-0828 ; 22.)
ISBN 963-427-015-8 kötött : 790,-Ft

Többlépcsős leírás

*****

Bibliográfiai rekord hasonló

Bibliográfiai tétel

egy vagy több, de egyetlen egységként kezelt bibliográfiai egységet leíró mezők összessége, beleértve a rekordfejet és az adatmezőket

Rekordszerkezet

Rekordfej Mutatók		
Hívőjelek	Indikátorok	Almezők
Adatokkal kitöltött rekordszerkezetek ld. a fogalomgyűjtemény végén		

!Feladat! gyakorolja a bibliográfiai rekord lítésát a hívőjelek segítségével

*****

Bibliográfiai szint ld. még

Bibliográfiai egység

a leírásnak a bibliográfiai egység (a leírás tárgya) megválasztásától függő jellemzője

Szép versek / [összeáll. Keszthelyi Rezső és Székely Magdolna] ; [az előszót írta Orbán Ottó]. - 1991. - Budapest : Magvető, 1992. - 197, [1] p. ; 19 cm
ISSN 0586-3738

Monografikus szint

Összefoglaló szint

Erdély / Móricz Zsigmond. - Bp. : Európa. - 19 cm
 Regénytrillógia
 ISBN 963 07 5422 3
 [1.], Tündérkert : Történelmi regény a XVII.század elejéről : Báthory Gábor erdélyi fejedelemsége, Bethlen Gábor ifjúkora. - 1992. - 569 p.
 ISBN 963 07 5422 3
 2.], A nagy fejedelem : a Tündérkert virágba borul : Bethlen Gábor dicsősége, Zsuzsanna fejedelemasszony szevedése eljő. - 1992. - 555 p.
 ISBN 963 07 5430 4

Analitikus szint

Zene és könyvtár : a zenei könyvtárak kialakulása / Skaliczky Judit. - In: Kovács Máté emlékkönyv / [szerk. Szelle Béla]. - Bp. : MKE, 1983. - p. 137-150.

*****

Bibliográfiai/katalógus tétel

hasonló Bibliográfiai rekord
 a leírt dokumentumok bibliográfiai és ezekhez járuló egyéb adatainak egységként kezelt együttese

/Típusai, a felhasználás helyétől, besorolási adattól és funkciótól függően, *alaptétel, főtétel, melléktétel és utalótétel*/

Raktári jelzet
 Besorolási adat

Bibliográfiai leírás

Melléktétel
 ETO-jelzet   tárgyszó

Alaptétel

Vas megye mezőgazdaságának jövőképe / [szerk. Végvári István]. - [Szombathely] : [Vas M. Közgyűlés], 1994. -138 p. : ill., térk. ; 24 cm
 Közread. a Vas Megyei Közgyűlés
 ISBN 963-7183-07-8 fűzött : ár nélkül
 Mt.: **Végvári István** (szerk.). - **Vas (megye). Közgyűlés** (közread.)

Főtétel

Vas megye mezőgazdaságának jövőképe / [szerk. Végvári István]. - [Szombathely] : [Vas M. Közgyűlés], 1994. -138 p. : ill., térk. ; 24 cm
 Közread. a Vas Megyei Közgyűlés
 ISBN 963-7183-07-8 fűzött : ár nélkül
 Mt.: **Végvári István** (szerk.). - **Vas (megye). Közgyűlés** (közread.)

Melléktétel

Vas megye mezőgazdaságának jövőképe / [szerk. Végvári István]. - [Szombathely] : [Vas M. Közgyűlés], 1994. - 138 p. : ill., térk. ; 24 cm
 Közread. a Vas Megyei Közgyűlés
 ISBN 963-7183-07-8 fűzött : ár nélkül
 Mt.: **Végvári István** (szerk.). - **Vas (megye). Közgyűlés** (közread.)

Utalótétel

Vas megyei Közgyűlés

ld.

Vas (megye). Közgyűlés

Dokumentumleírás:

az a folyamat, melynek végterméke a bibliográfiai/katalógus tétel. Elkészítésének részei: *bibliográfiai leírás besorolási adatok megállapítása utalótételek elkészítése*

*****

Egylépcsős leírás ld.

Bibliográfiai leírás szerkezete

*****

Egyszerűsített leírás ld.

Bibliográfiai leírás

*****

Főtétel ld. Bibliográfiai tétel

*****

Hívójel:

az adatmezőt azonosító három számjegyből (MARC-formátum) vagy betűből (ALEPH) álló karaktersorozat

Hívójel		Elnevezés
MARC	ALEPH	
100	FTS	Személynév főtétel
245	FC, AC, SZE...	Cím és szerzőségi közlés
250	KIA	Kiadás
300	TER	Terjedelem

!Figyelje! meg a hívójel és a kötelező jel szerepét az egyes leírási formákban

*****

Indikátor:

valamely adatmezőhöz kapcsolódó első elem, amely járulékos információt hordoz a mező tartalmáról, ezen mező és a rekord egyéb mezői közötti kapcsolatáról, vagy bizonyos adatfeldolgozási folyamatokban szükséges műveletekről

!Figyelje! meg az indikátor és a kötelező jel szerepét az egyes leírásokban

Indikátor	Elnevezés
00	Egyéni név
10	Vezetéknév
20	Összetett vezetéknév
<i>Az adatok a 100 hívójelű Személynév főtétel mezőben érvényesek</i>	

*****

Katalogizálás:

azt a folyamatot, amelyben rögzítjük a dokumentumok bibliográfiai adatait és a létrejött tételek meghatározott elemeinek kiemelésével betűrendes nyilvántartást szerkesztünk, katalogizálásnak nevezzük

*****

Katalógus :

görög eredetű szó, tárgyaknak bizonyos rendszer szerint összeállított, azok kezelését, megtalálását elősegítő jegyzéke

!Figyelje! meg a katalógus és a besorolási listák közötti azonosságokat, eltéréseket

*****

Kötelező jel:

a bibliográfiai leírásban használandó jelek, melyek az adatscsoportok elkülönítésére, az adatelemek típusának felismerésére és róluk kiegészítő információ közlésére, valamint az adatforrások jelölésére szolgálnak

Kötelező jel	Alkalmazása
. -	adatscsoport elválasztó
/	minden szerzőségi közlés előtt
=	párhuzamos adatok előtt

!Figyelje! meg a hívójel, az indikátor és a kötelező jel szerepét a leírásokban

*****

Lezárt leírás:

a többkötetes dokumentum egészéről készült, a befejezettséget is jelző bibliográfiai leírás

ld. még Időszaki kiadványok lezárt leírás

<p>JÓZSEF Attila (1905-1937) Tanulmányok és cikkek, 1923-1930 / József Attila. -Budapest : Osiris, 1995. - 2 db ; 20 cm Kritikai kiad. ISBN 963-379-068-9 fűzött : 980,-Ft [1.], Szövegek / [közéteszi Horváth Iván vezetésével Barta András et al.]. - 326 p. ISBN 963-379-090-5 Mt.: Horváth Iván (1948-) (sajtó alá rend.). - Barta András (1931-) (sajtó alá rend.) [2.], Magyarázatok / Tverdota György. - 286 p. ISBN 963-379-091-3 Mt.: Tverdota György (1947-)</p>

*****

Melléktétel ld. Bibliográfiai/katalógus tétel

*****

Monografikus szintű leírás ld. Bibliográfiai szint ; ld. még Időszaki kiadványok monografikus szintű leírás

*****

Mutató:

meghatározza az adatmezők helyét a rekordban. Tartalmazza a hívójeleket, az adatmező hosszának és kezdőkarakterének pozícióit

001001900000050017000190080041000360220014000770400013000910800031001041300052001352220030001
8724502310021724600080044826000600045630000220051631000280053832100240056636200130059053802390
0603550005000842583000700892710004200899710004100941866001100982866003000993866003201023866003
501055949001801090-

Nyitott leírás:

a többkötetes dokumentumnak nem egészéről, hanem egy vagy több kötetéről készített leírás, amely a többkötetes dokumentum egészére vonatkozó, adatok némelyikét nyitott formában közli, illetve az adatok helyét üresen hagyja
ld. még Időszaki kiadványok

SZENTIVÁNYI Ágnes (1938)
Angol nyelvtan alap-, közép- és felsőfokon / Szentiványi Ágnes. - 3. kiad. - Budapest : Ikva, 1994. - . - 21 cm
ISBN 963-265-008-5
1. - 1994. - 256 p. - (Nyelvizsga-könyvek, ISSN 0865-9805 ; 6.)
ISBN 963-7757-87-2 kötött : 473,-Ft

*****
Összefoglaló szintű leírás ld Bibliográfiai szint ; ld. még Időszaki kiadványok

*****

Rekordfej:

a rekord feldolgozására vonatkozó információkat közli, amelyek számokat vagy kódértékeket tartalmaznak

01434nas 2200325 i 4504

Rekordfej
Mutató
Adatmezők
Rekordhatárjel

*****
Szerkezet: a bibliográfiai rekord alkotórészeinek elrendezése (v. ö. Bibliográfiai tétel szerkezete)

*****

Teljes leírás ld. Bibliográfiai leírás

*****
Többlepcsős leírás ld. 0 Bibliográfiai leírás szerkezete

*****

Transzkripció ld. Átírás

*****
Transzliterálás ld. Átírás

Utalótétel ld. Bibliográfiai
tétel

típusai: **egységesítő**
magyarázatos
általános magyarázatos

Ajar, Emile
ld.
Gary, Romaine

A Magyarország földrajzi névvel
Kezdődő testületi neveket ld. a
testület megkülönböztető nevénel
pl.
.

Magyarország. Belügyminisztérium
ld.
Belügyminisztérium

ELTE

ld. még

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Fogalmak dokumentumtípusonként

Könyvek

Könyv

olyan kiadvány, amely megjelentetésének módját tekintve nem időszakos, hanem egy kötetben vagy meghatározott számú kötetben befejezett egész és amely rendszerint szabad szemmel olvasható szöveget illetve illusztrációkat tartalmaz

ld. még többkötetes könyv, kötet, időszaki kiadvány - különszám, rész cím

*****

Cím

Berzsenyi Dániel összegyűjtött versei
„Lovagolok fűzfásipot fűjva...”
100 játék

a könyvön (illetve dokumentumban) szereplő szó vagy kifejezés vagy egyéb jelcsoport, amely a könyv illetve a benne foglalt mű vagy részlet megnevezésére szolgál

*****

Főcím

a könyv címei közül a címoldalon (más dokumentumnál a címoldalhelyettesítőn) tipográfiaiilag egyértelműen kiemelt vagy – ilyen megkülönböztetés hiányában – az elsőként közölt cím, amely a könyvre, a könyvben közölt műre illetve a könyvben közölt főműre vonatkozik, vagy amely a könyvben közölt művek címeinek együttese

→ ÁRAK ÉS KÖNYVTÁRAK

→ A LEÍRÓ KATALÓGUSOK TOVÁBBÉPÍTÉSE - ÚTMUTATÓ

*****

Alcím

: a II. világháború orosz-házi hősei, áldozatai
: könyv a természetről

a könyv (dokumentum) címoldalán, (más dokumentumnál a címoldalhelyettesítőn) közölt – a főcímhez illetve a párhuzamos címhez képest alárendelt jelentőségű – cím, amely ezek tartalmát kiegészíti, magyarázza vagy módosítja

*****

Egyéb címadat

a könyv valamely előzőkén közölt, és címnek, szerzőségi adatnak vagy kiadásjelzésnek nem minősülő szó, kifejezés vagy egyéb jelcsoport, amely a könyv tartalmára, jellegére, műfajára vagy kiadásainak intézkaira vonatkozik

: hazai és nemzetközi áttekintés
: [gyermekversek]
: [a ciklus teljes, gondozott szövege]

Sorozatcím (másképp
 sorozati főcím)
 a sorozat keretében megjelent
 könyv címlapján vagy valamely
 más előzékén – a sorozat egészére
 vonatkozóan közölt – tipográfiai-
 lag egyértelműen kiemelt vagy
 ilyen megkülönböztetés hiányában
 az első cím
*ld. még időszaki kiadvány –
 sorozat*

(Integrációs füzetek)
 (Világ-egyetem)
 (A magyar próza klasszikusai 32.)

*****

Alsorozati cím
 egy másik sorozat keretében megje-
 lenő sorozat, amelynek a fősorozat-
 on belül saját külön címe illetve
 más azonosító megjelölése van
*ld. még időszaki kiadvány –
 alsorozat*

Európai reneszánsz. Franciaország

*****

Borítócím
ld. címváltozat

*****

Címváltozat
 a könyv címlapján közölt valamely
 címnek a könyv valamely előzékén lé-
 vő változata

Egys. cím: Die Wohnung der Tiere
 Borítócím: Bibliatanítók kézikönyve

*****

Eredeti cím
 a könyv eredeti nyelvű kiadásának
 címe, illetve az a cím amelyen a
 könyvet a kézikönyvek számontart-
 ják

Cake and ale (magyar)

*****

Párhuzamos cím
 a címlapon a főcím megismétlése más
 nyelven illetve más írásrendszerben

English for business and
 finance → Haladó üzleti és
 pénzügyi nyelvkönyv
 A Dráva mente állatvilága = The
 fauna of the Drava region

*****

Kötetcím
 a kötet főcíme, vagyis a kötet
 megkülönböztető címei közül a
 kötet valamely előzékénm tipográ-
 fiailag egyértelműen kiemelt vagy
 - ilyen megkülönböztetés hiányá-
 ban – az elsőként közölt cím

Élő világ. 6. köt., Hullók

*****

Rész cím

ld. időszak kiadványoknál

Tisztán avagy Gyerekszemmel a felnőttek világa

*****

Vagylagos cím

a főcím két – külön-külön is címenek minősülő és a „vagy” kötőszóval illetve ennek megfelelőjével összekapcsolt – része közül a második

*****

Szerzőségi közlés

a leírásban közölt szerzőségi adatok összessége
ld. még adatcsoport

*****

Szerzőségi adat

a könyvvel (más dokumentumtípussal) kapcsolatos azonos szerzői funkciót be töltő természetes vagy jogi személyekre vonatkozó vonatkozó adat

ford. Julow Viktor
összeáll. és szerk. Politzer Tamás
szerző Elmont Gizella

*****

Szerző

az a természetes vagy jogi személy, aki/amely a könyv vagy a könyv főrésze szellemi tartalmának alkotója mely e tartalomért elsősorban felelős

természetes személy → Jókai Mór

jogi személy → kiad. a szegedi Somogyi-könyvtár

*****

Közreműködő

az a természetes vagy jogi személy, akinek/amelynek szerepe a a könyv (vagy más dokumentum) szellemi tartalmának létrejöttében a szerzőhöz képest alárendelt jelentőségű, illetve aki/amely valamely járulékos részének alkotója

Niccolò Machiavelli ; [ford. Lutter Éva, Karinthy Ferenc] ; [a a versbetétek Somlyó György fordításai]

*****

Kiadásjelzés

adat a könyv illetve a benne foglalt mű újrakiadásáról
ld. még Adatcsoport

→ 2. jav. kiad.

*****

Hasonmás kiadás (fakszimile)

olyan könyv (dokumentum), amely vagy amelynek főrésze egy korábban megjelent kiadvány képileg hű másolata

*****

Utánnnyomás

a könyv meghatározott kiadásának szedéséről az eredeti kiadási példányszámon felül – terjesztési céljal – előállított példányai

2. vált. utánnny.

*****

Megjelenés adatai

(impresszum)

Budapest : Akad. K., cop. 1996.

Debrecen : KLTE, 1994.

a kiadóra illetve a terjesztőre, valamint a nyomdára, ezek székhelyére, valamint a megjelenés évre vonatkozó adatok összessége
ld. még Adatcsoport

*****

Megjelenés helye

az a város vagy egyéb település, amelyet a könyv valamely előzéke vagy kolofonja a megjelenés helyeként nevez meg

Budapest
Debrecenben

*****

Kiadó

kiadja a Szerző
Akadémiai Kiadó
Kossuth Lajos Tudományegyetem

a könyvet (dokumentumot) megjelentető illetve terjesztő terjesztő természetes vagy jogi személy

*****

Nyomda

a könyvet (dokumentumot) fizikailag előállító természetes vagy jogi személy

Dabasi Nyomda

*****

Megjelenés éve

1986.
1934-ben
215.74 (nyomdai táskaszám)

az az év, amelyet a könyv (dokumentum) valamely előzéke vagy kolofonja a könyv kiadási éveként nevez meg
ld. még copyright

*****

Copyright

a szerzői jog megszerzésének éve
ld. még megjelenés éve

cop. 1982.

*****

Oldal

36 p. p. 19-36.

a könyv lapjainak egyik felülete
Lehet: homlokoldal (rektó) vagy hátoldal (verzó)

Hátoldal

a lap baloldali felülete

ld. még *Oldal*

*****

Homlokoldal

a lap jobboldali felülete

ld. még *Oldal*

*****

Lap

a könyv két fizikailag elválaszthatatlan oldalból álló része

18 fol.

ld. még *Oldal*, *Hátoldal*, *Homlokoldal*

*****

Illusztráció

a könyvben (dokumentumban) lévő kép, fénykép, ábra vagy egyéb grafikus ábrázolás

ill. (főként fotó)

*****

Táblaoldal/Táblalap

illusztrációt tartalmazó oldal vagy lap, amely nem része a kizárólag vagy főképp szöveget tartalmazó oldalak/lapok számozott sorának

16 t.o.

24 t.fol.

*****

Melléklet

a könyv (dokumentum) mind tartalmilag, mind alakilag járulékos része, amely a könyvtől fizikailag elkülönül, ahhoz, csak tasakkal, szalaggal, közös tokkal vagy más hasonlóval kapcsolódik

36 cm + 1 hanglem. mell.

*****

Méret

a könyv (dokumentum) hosszmeretei, rendszerint gerincének magassága centiméterekben, illetve átmérője vagy egyéb kiterjedésének méretei

26 cm

72x104 cm

*****

ISBN

a könyvek nemzetközi azonosító száma

ország → ISBN 963 7937 38 2 → kiadó
dokumentum → ellenőrző szám

ISSN

ld. az időszak kiadványoknál

*****

Többkötetes könyv

a kiadó által több kötetben megjelentetett könyv

*****

Kötet

a könyv olyan – általában fizikailag önálló – egysége, amelynek a könyv egészére vonatkozó bibliográfiai adatain kívül, saját megkülönböztető bibliográfiai adatai is vannak: mindenképp van kötetjelzése illetve kötetcíme, valamint impresszuma és kolofonja

ld. még többkötetes könyv, kötet cím

1. köt., Tündéerkert

*****

Kötetjelzés

a többkötetes könyvön belül a kötet sorrendjét kifejező megkülönböztető megjelölés

4. köt.
A. köt.

*****

Gyűjtemény

két vagy több művet tartalmazó könyv, közös főcímmel vagy anélkül

közös főcímmel

↓
Esszé a névről
Tart.: Szenvedések ; Kivéve a név

közös főcím, nélkül

↓
Az elátkozott család ; A barátfalvi lévita

*****

Gyűjtőkötet (kolligátum)

önállóan kiadott könyvek utólagos összekötésével előállított kötet

*****

Címlap

a könyv előzékei közül az a lap, amelynek egyik felülete címloldal
ld. még a leírás forrásai

*****

Címloldal

a címlap homlokoldala, amely a könyvről a legteljesebb információt tartalmazza. Az ugyanazon adatokat más-más írásrendszerben vagy nyelven tartalmazó oldalak mindegyike címloldalnak tekintendő
ld. még Homlokoldal

Többes címoldal

ha a többkötetes könyvben külön előzék oldal tartalmazza a többkötetes könyv egészére és külön előzékoldal az egyes kötetekre vonatkozó információkat

*****

Páros címoldal

ha két egymással szemben lévő oldal átmenő szöveggel együttesen tartalmazza az információkat

*****

Címlapverző

a címlap hátoldala, amely bibliográfiai adatokat tartalmaz
ld. még Hátoldal

*****

Előzések

a könyv szövegét megelőző lapok – a védőborító kivételével – beleértve a kiadói kötéstábla és a kiadói borítófedél homlokoldalát is

*****

Előcímlap

a címlapot megelőző és a könyvre vonatkozó bibliográfiai információt közlő lap
ld. még Előzések

*****

Kötéstábla

a kötött könyv oldalait és hátát védő kemény lemez, amelyet papírral, vászonnal, bőrrrel, műanyaggal stb. vonnak be

*****

Könyvgerinc

a könyvtestet összefogó kötésrész, amelyen a könyv címe, a szerző neve, a kötetjelzés, esetleg a kiadó neve szerepelhet

*****

Védőborító

a kötéstáblát borító, azzal fizikailag össze nem tartozó lap

*****

Kolofon

a könyv kiadására, előállítására vonatkozó lényeges adatokat tartalmazó záradék

Függelék

a könyv főrészét követő és tartalmilag kiegészítő szöveg

*****

Sorozat

önálló könyveknek olyan – előre meg nem határozott egységből álló – csoportja, amelyben az egyes dokumentumoknak saját főcímükön kívül, az egészre vonatkozó közös címük is van
*Lehet számozott és számozatlan
ld. még sorozati címek, időszaki kiadványok*

!Feladat! Valamennyi fogalomhoz keressen 5-5 dokumentumot, melyen a változatos adatok segítségével megértheti a fogalmak tartalmát.

Zeneművek és hangfelvételek

Zenemű (kotta)

olyan kiadvány, amely valamely zenemű hangjegyes (vagy azokat) pótló lejegyzését tartalmazza

Haydn, Michael (1737-1806)
Requiem (c-moll) (1771) (zgkiv.)
Requiem in c-moll : kórusra, szó-
lőhangokra és zenekarra, continuo-
kísérettel : (1771) / Michael Haydn :
közread. Nagy Olivér. - Zgkiv. -
Bp. : Musica, cop. 1979. - 68 p. ;
30 cm
L.sz. Z. 8127 : 64,-Ft
Mt.: **Nagy Olivér** (közread.)
783.29Haydn, Michael.089.7

típusai: **partitúra**
szólam
szóló
zongorakivonat

Soproni József (1930)
Rapszódia (mélyhg., zg.)
Rapszódia mélyhegedűre és zongo-
Rára / Soproni. - Partitúra. - Bp. :
Musica, cop. 1984. - 16 p. ; 31 cm
Készült a Művelődési Minisztérium
megbízásából az 1984. évi Brácsa-
versenyre
787.1.082.4

*****

Partitúra (játsszópartitúra,
zsebpártitúra, kispartitúra,
tanulmánypartitúra, vezérkönyv)
ld. még karpártitúra, sűrített
partitúra, szoros partitúra

olyan kottatípus, amely az egynél
több egymásnak alá nem rendelt
zenei szólamú zenemű szólamainak
lejegyzését úgy tartalmazza, hogy
az egyidőben megszólaló hangok
egymás alatt vannak

*****

Karpártitúra

olyan partitúra, amely a zenemű szó-
lamainak lejegyzését úgy tartalmazza,
hogy az énekkari részt partitúraként
adja meg a hangszeres rész nélkül
ld. még partitúra

*****

Sűrített partitúra

olyan partitúra, amely a zenemű
főbb zenei szólamainak lejegyzését
hangszercsoportok szerint egy vo-
nalrendszerben tartalmazza
ld. még partitúra

*****

Szoros partitúra

olyan partitúra, amely a zenemű vala-
mennyi zenei szólamának lejegyzését
rendszerint két vonalrendszerben tar-
talmazza
ld. még partitúra

Szólam

olyan kottatípus, amely az egynél több zenei szólamú zenemű egy zenei szólamának lejegyzését tartalmazza

ld. még *Zenei szólam*

Fauré, Gabriel (1845-1924)
Fantázia (fl., zg.) (op. 79)

Fantaisie op. 79 : fuvolára és zongorára / Gabriel Fauré ; közread. Jenei Zoltán. - Bp. : Musica, 1985. - 14 p. ; 30 cm + 1 mell. (4 p.)

A melléklet a fuvola szólamot tartalmazza

K. sz. Z. 7675

Mt. **Jenei** Zoltán (közread.)

*****

Szóló

olyan kottatípus, amely az egy énekhangra, hangszerre, esetenként kísérettel írt zenemű lejegyzését tartalmazza

Debussy, Claude

The little negro : for piano
= A kis néger : zongorára / Claude Debussy. - [Szóló]. - Bp. : Musica, 1985. - 4 p. ; 30 cm

K. sz. Z. 7753

EBA: A kis néger (zg.)

786.2

*****

Zenei szólam

valamely zenemű egy énekhang, hangszer, énekkari, ill. hangszer-csoport által megszólaltatott része

ld. még *Szólam*

*****

Zongorakivonat

olyan kottatípus, amely (hangszeres, vagy énekes és hangszeres) együttesre írt zenemű zenekari részének lényeges mondanivalóját zongoraleletként tartalmazza

Mozart, Wolfgang Amadeus (1756-1791)

Die Zauberflöte : Oper in 2 Aufzügen / W. A. Mozart ; ... hrsg. Von Meinhard von Zallinger. - Klavierauszug. - Leipzig : Peters, 1976. - 188 p. ; 27 cm

K. sz. Nr. 4697

L. sz. 10425

Mt.: **Zallinger**, Meinhard von (közread.)

EBA: Varázsfuvola (opera 2 felv.) (K. 620) (zgkiv.)

782.1Mozart.089.7

Hangdokumentum

bármely adathordozón (műanyag lap, műanyag szalag, viasz, papír, kompakt hanglemezzel [CD stb.] rögzített hang (beszéd, zörej, zene), amely eszköz segítségével szólaltatható meg

Esz-dur kürtverseny [hangdok.] : K. 447. ; B-dur fagottverseny : K. 191 / W. A. Mozart ; vez. SándorJános ; a Magyar Rádió és Televízió Szimfóni- [az 1. mű ea. közrem.] Tarjáni Fe-; renc, kt. ; [a 2. mű ea. közrem.] Janotta Gábor, fg. - Bp. : Qualiton, gy. 1965. - 1 hanglem. (16 min 31 s, 20 min 06 s) : 33/min, mono ; 30 cm Szerzőségi adat kieg. a borítóról LPX 1219, a-b

EBA: Mozart, Wolfgang Amadeus (1756-1791). - Sándor János (vez.). - Tarjáni Ferenc (kt.). - Janotta Gábor (fg.). - Magyar Rádió és Televízió (Budapest). Szimfónikus Zenekar. - Versenymű (kt.; K. 447 ; Esz-dur). - Versenymű (fg. ; K. 191 ; B-dur)

típusa: **hangkazetta**
hanglemezzel/CD
hangszalag

*****

Címtípusok: főcím, egyéb címadat

ld. a könyvek leírásánál

*****

Cikluscím

egy zeneszerző tartalmilag, illetve műfajilag összetartozó, és a zeneszerző által ilyenként megjelölt műveinek közös címe

← Schubert, Franz: Téli utazás
← Vivaldi, Antonio: A négy évszak

*****

Irodalmi cím (népszerű cím, ragadvány cím)

a zenemű olyan címe vagy címének olyan része, amely nem a műfaj, a letét, a hangnem megnevezése, és nem nem azonosító szám

→ Beethoven, Ludwig van: Sors- szimfónia

*****

Műfajcím

a zenemű olyan címe, amely a zenei forma elnevezésére szolgál

← Chopin, Fryderyk: f-moll fantázia

*****

A cím további részeit képezhetik:

műjegyzékszám
opuszám
műfaji sorszám
cikluson belüli sorszám
letét
hangnem

Műjegyzékszám

a műnek nem a zeneszerző által, hanem az életművet rendszerint kronológikus sorrendben regisztráló, hitelesnek elfogadott jegyzék(ek)ben adott azonosító száma(i), amely(ek) az opusszámot helyettesítik
A műjegyzékek bibliográfiáját ld. a fejezet végén

Bartók Béla: Táncszvit,
Sz. 77

*****

Opusszám

a zeneműnek rendszerint a zeneszerző által adott, a mű keletkezési sorrendjét kifejező azonosító száma

Schumann, Robert: Gyermekjelenetek,
Op. 15

*****

Műfaji sorszám

a zeneszerző azonos műfajban írt műveinek – keletkezésük sorrendjében adott – megkülönböztető sorszáma

Bruch, Max: Violin concerto
No. 1

*****

Cikluson belüli sorszám

a ciklushoz tartozó mű egyazon opusszámon vagy műjegyzékszámon belüli száma

Beethoven, Ludwig van: Holdfény-
szonáta op. 27 nr. 2

*****

Letét (faktúra)

a zenemű lejegyzése énekhangra, hangszerre, énekes vagy hangszeres együttesre

Albinoni, Tommaso: Adagio
orgonára és zenekarra

*****

Hangnem

az a hangsor, amelyhez valamely zenemű hangjai igazodnak

Bellini, Vincenzo: Esz-dur
trombitaverseny

*****

Dokumentum általános megnevezése

olyan szó vagy kifejezés, amely meghatározza a dokumentumok osztályát, amelybe a leírt egység tartozik
(érvényes valamennyi nem-könyv dokumentumnál)

[hangdok.]

*****

Dokumentum sajátos megnevezése

azon sajátos dokumentumosztály neve, amelybe a leírt egység tartozik
(érvényes valamennyi nem-könyv dokumentumnál)

hanglem.
hangsz.
hangk.

Kiadói szám

kottának a kiadó által adott azonosító száma (amely rendszerint a címloldalon található)

Edition Peters Nr. 4697

*****

Lemezszám

az eredeti nyomólemezek a metsző által adott azonosító megjelölése (amely rendszerint a kotta oldalainak alján található)

B. & H. 9009

*****

Gyártási szám (azonosító jelzet)

betűkből és/vagy számokból felépített olyan jelsorozat, amely a hangdokumentum, illetve a hangfelvétel azonosítására szolgál

SLPX 1369-1370

*****

Borító

a hangdokumentumot védő, illetve tartó tasak vagy tok

*****

Címke

a hanganyag adathordozójára és/vagy annak borítójára rögzített olyan lap(ok), amely(ek) a hangdokumentum, ill. az azt alkotó mű(vek) főcíme és leglényegesebb adatait tartalmazza(zák)

*****

Márkanév

valamely cég által kiadott és (vagy) gyártott egy vagy több hangdokumentumnak a cég által adott neve

Hungaroton, Qualliton, Decca stb.

*****

Átirat

valamely zeneműnek az eredetitől eltérő, rendszerint önálló zenei értékű letétje

Liszt Ferenc (1811-1886)

Première valse oubliée = Első elfelejtett keringő / Liszt Ferenc ; klarinétra és zongorára átírta Balassa György. - [Zgkiv.] - Bp. : Musica, 1981. - 12 p. ; 29 cm + 1 mell. K.sz. Z. 1923
Mt.: Balassa György (átdolg.)
EBA: Keringő (klar., zg.) (átirat)
788.6:786.2.085.2.088

!Feladat! Gyakorolja a fenti fogalmak segítségével a zeneművek (kották) típusának megállapítását, elemezze a címfajtákat és részeit, valamint állapítsa meg a kiadói számot és a lemezsámot. Készítsen bibliográfiai leírásokat azonos szerző zeneművéről és hangfelvételéről, és hasonlítsa össze a két leírást.

Időszaki kiadványok

Időszaki kiadvány

olyan előre meg nem határozott időtartamra tervezett kiadvány, amely egymást követő részegységekből (számokból, füzetekből, kötetekből, évfolyamokból stb.) áll; ezeket rendszerint számozásuk, keltezésük, kronológikus vagy egyéb megjelölésük különbözteti meg egymástól

Fajtái: **hírlap, folyóirat, évkönyv, sorozat, időszakosan megjelenő jelentések, beszámolók, közlemények, időszakosan megjelenő adat- és címtárak, időszakosan megrendezett konferenciák, kongresszusok kiadványai**

*****

Hírlap (másképp újság)

szabályos időközökben (rendszerint naponta, de legalább hetenként egyszer megjelenő kiadvány

Vas népe – napilap
Tallózó – hetilap

*****

Folyóirat

általában szabályos időközökben kéthetenként, havonta, kéthavonta, negyedévenként, de legalább évente kétszer megjelenő kiadvány

Családi lap (kéthetenként)
Könyv, könyvtár, könyvtáros (havonta)
Könyvtári figyelő (kéthavonta)
Magyar könyvszemle (negyedévenként)
Ars Hungarica (évente kétszer)

*****

Évkönyv

általában évente, esetleg ritkábban megjelenő kiadvány, amelynek rendeltetése egy szakterület vagy testület tudományos eredményeinek, illetve munkásságának rendszeres áttekintő ismertetése, illetve az ezekre vonatkozó adminisztratív, és egyéb – főként összefoglaló – adatok közlése

Magyar Könyvtárosok Egyesületének évkönyve

*****

Sorozat

olyan időszaki kiadvány, amelyben minden részegységnek – a sorozat címén kívül – saját részcíme is van

Tudományos-műszaki információ szakkönyvtára ; 2.
Népszerű történelem

Lehet: számozott
számozatlan

ld. még a könyveknél – sorozatcím

A Magyar Országos Levéltár
kiadványai ; 4. Levéltártani
és történeti forrástudományok,
ISSN 0441-4985 ; 7.

Főszorozat

számozott sorozat, amelynek keretében egy vagy több alsorozat jelenik meg

ld. még a könyveknél

*****

Alsorozat

valamely számozott sorozat keretében megjelenő sorozat

ld. még könyveknél

*****

Bibliográfiai kapcsolat

két vagy több kiadvány egyenértékű vagy alárendeltségi kapcsolata

ld. még főlap

melléklap

melléklet

társlap

*****

Főlap

olyan időszaki kiadvány, amelyet egy vagy több, vele párhuzamosan megjelenő, tartalmában alárendelt időszaki kiadvány egészít ki

Labdarúgás

Melléklapjai: Játékvezető

Labdarúgó edző

*****

Melléklap

olyan időszaki kiadvány, amely egy másik időszaki kiadványnak egyik időszaki kiadványnak alárendelten jelenik meg, és annak tartalmát kiegészíti

Dokumentációs szemle

Főlapja: Jogtudományi közlöny

*****

Társlap

olyan egyenértékű időszaki kiadványok, amelyek önálló címmel és számozási adattal rendelkeznek, tartalmukban és fizikai megjelenésükben önállóak, de bizonyos rokon vonásokat viselnek

Szabványügyi közlöny

Szabványosítás

*****

Melléklet

az időszaki kiadvány dokumentumjellegű kísérőanyaga

Summa

Főlapja: Posta

Különszám

az időszaki kiadvány olyan részegysége, amely valami különleges okból vagy alkalomból, e kiadványok állandó tárgykörétől vagy terjedelmétől eltérő módon rendszerint más számozással jelenik meg

(Feldolgozzuk az MSZ 3424/1 szabvány szerint is)

Könyvtári figyelő. - 27. évf.
Különsz. (1981.)

*****

Alkalmi lap

Márczius : A FIDESZ választási Lapja. - 1990. márc. 15.

valamely alkalomból, a befejezettség szándékával megjelentetett, az időszaki kiadvány jegyeit viselő dokumentum

*****

Próbaszám

a tervezett időszaki kiadvány bemutatására, propagálására készített mintaszám

Cégközlöny. - 1. évf. 1. mintasz. (1989. jan. 30.)
Cégközlöny. - 1. évf. 1. sz. (1989. márc. 2.)

*****

Címtípusok ld. a könyvek leírásánál

egyéb címadat
alcím
párhuzamos cím
sorozatcím
alsorozati cím
borítócím
eredeti cím
címváltozat

*****

Főcím

az időszaki kiadvány címei közül a címoldalon vagy a címoldal-helyettesítőn tipográfiaiilag egyértelműen kiemelt vagy ilyen megkülönböztetés hiányában az elsőként közölt cím
ld. még könyvek leírásánál

Kortárs
Nagyvilág

*****

Összetett cím

a több címből álló főcím, amelynek részei együtt azonosítják a kiadványt

Műszaki lapszemle. Faipar

↑
közös cím

↑
ágazati cím

Ágazati cím

az összetett cím azon része, mely a közös címük alapján összetartozó időszaki kiadványok egyikének megkülönböztetésére és – a közös címmel együtt – az adott időszaki kiadvány megnevezésére szolgál

Magyar nemzeti bibliográfia.
Könyvek bibliográfiája

*****

Közös cím

az összetett cím azon része, amely egyes időszaki kiadványok összetartozásának jelzésére, az összetartozó időszaki kiadványok csoportjának, illetve – az ágazati címmel együtt – a csoportba tartozó egyes időszaki kiadványok megnevezésére szolgál

Current contents. Life sciences

*****

Előbbi cím

a címváltozást megelőző főcím olyan címváltozás esetén, amikor az új főcímen megjelenő időszaki kiadványban az előző főcímen megjelent időszaki kiadvány számozási adatai folytatódnak

Magyar folyóiratok repertórium. - 32. évf. 14. füz. (1977. júl. 31.)

Magyar nemzeti bibliográfia.
Időszaki kiadványok repertórium. - 32. évf. 15. füz. (1977. aug. 15.)

*****

Utóbbi cím

a címváltozást követő főcím, olyan címváltozás esetén, amikor az új főcímen megjelenő időszaki kiadvány az előbbi főcímen megjelent időszaki kiadvány számozási adatai folytatódnak

Magyar folyóiratok repertórium. - 32. évf. 14. füz. (1977. júl. 31.)

Magyar nemzeti bibliográfia. Időszaki kiadványok repertórium. - 32. évf. 15. füz. (1977. aug. 15.)

*****

Előzmény cím

a címváltozást megelőző főcím olyan címváltozás esetén, amikor az új címen megjelenő időszaki kiadványban az előző főcímen megjelent időszaki kiadvány számozási adatai - a keltezés kivételével - nem folytatódnak

Rádió és televízió szemle. 10. évf. (1979.)

Jel-kép. - 1. évf. (1980.)

Rádió és televízió szemle. 10. évf. (1979.)

Jel-kép. - 1. évf. (1980.)

Folytatás címe

a címváltozást követő főcím olyan címváltozás esetén, amikor az új főcímen megjelenő időszaki kiadványban az előző főcímen megjelent időszaki kiadvány számozási adatai – a keltezés kivételével – nem folytatódnak

*****

Előcím

olyan alcím vagy párhuzamos alcím, amely a kiadványban megelőzi a főcímet

*****

Részcím

A liberalizmus választása

A Világosság. 34. évf. 5/6.sz. (1994.) tematikus száma

a részegységnek az időszaki kiadvány címein kívüli, saját címe

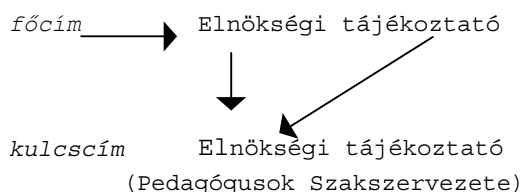
(Feldolgozzuk az MSZ 3424/1 szabvány szerint is)

*****

Kulcscím

az időszaki kiadvány azonosítása és nyilvántartása céljából megállapított cím

ld. Magyarországi időszaki kiadványok kulcscím-ISSN jegyzéke. - 1986. - Bp. : OSZK. - 567 p.

*****

Címváltozás

a főcím tartós és jelentős megváltozása

Művészet

Új művészet

*****

Ágazati megjelölés

a közös címet követő sorszám vagy egyéb ilyen értelmű megnevezés

Magyar közgazdasági irodalom. A, Szakbibliográfiák

*****

Részegység

az időszaki kiadványnak időben egymás után megjelenő egy-egy egy-egy száma, füzetek, kötetei, évfolyama. Állhat egy vagy több fizikai egységből

1. sz. ; 4. köt. ; Próbaszám stb.

ld. még Bibliográfiai egység

Indulás

az adott időszaki kiadvány első megjelenése

Kertgazdaság. 1. évf. 1. sz. (1969)

*****

Beolvadás

Két vagy több időszaki kiadvány egyesülése oly módon, hogy ezek valamelyike változatlanul a korábbi címen jelenik meg, a vele egyesült másik, illetve többi időszaki kiadvány megszűnik

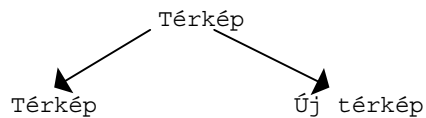
Könyvtári figyelő
Könyvtári és dokumentációs szakirodalom

↓
1991-től
Könyvtári figyelő

*****

Kiválás

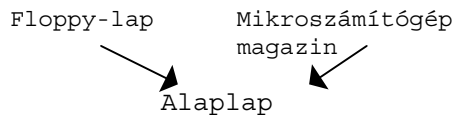
az időszaki kiadványnak két vagy több időszaki kiadványra bomlása oly módon, hogy az időszaki kiadványok valamelyike a korábbi időszaki kiadvány címén, a másik, illetve többi időszaki kiadvány új címen jelenik meg

*****

Összeolvadás

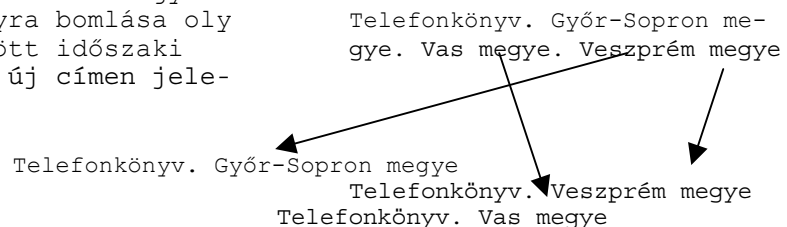
két vagy több időszaki kiadvány egyesülése oly módon, hogy a létrejött időszaki kiadvány új címen jelenik meg. A korábbi kiadványok megszűnnek

*****

Szétválás

az időszaki kiadványnak két vagy többidőszaki kiadványra bomlása oly módon, hogy a létrejött időszaki kiadványok mindegyike új címen jelenik meg

*****

Megszűnés

az adott időszaki kiadvány megjelenésének lezárulása

Könyvtári és dokumentációs szakirodalom. 1990.

*****

Szünetelés

az adott időszaki kiadvány megjelenésének átmeneti megszakadása a számolás folyamatosságának fenntartásával

Magyar cserkész. - 1946-1989.

Újraindulás

Borsszem Jankó 1. évf. 1. sz.
(1994. ápr. 1.)

Megjelent ugyanezen a címen
1868-1938. között

a rendszeres periodicitású idő-
szaki kiadványnak tartós szü-
netelés utáni azonos címen való új-
ra megjelenése

*****

Számozási adat

az időszaki kiadvány részegységei
nek sorrendjét kifejező megkülön-
böltető megjelölés

18. évf. 1. sz. (1968. jan.)
18. évf. 2. sz. (1968. febr.)

Átmenő számozás

(1975. jan./márc.)

a számozás olyan módja, amelyben
az egymást követő keltezési ada-
tok együttesen szolgálnak a rész-
egységek jelölésére
ld. még Összevont számozás

*****

Összevont számozás

a számozás olyan módja, amelyben az
egymást követő több sorszám, illetve
keltezés kezdő és záró adata együtte-
sen szolgál a részegység jelölésére
ld. még Átmenő számozás

Tudományos és műszaki tájé-
koztatás 40. évf. 4/5. sz.
(1993. ápr./máj.)

Mindenkori első vagy utolsó részegység

Magyar fizikai folyóirat. -
1. köt. (1953.) -36. köt. 6. füz. (1989) .

a leírás tárgyának első vagy
utolsó részegysége, ha a leírás
tárgya az időszaki kiadvány egé-
sze vagy részegységeinek
csoportja

*****

Közreadó

ld. a könyvek leírásánál

Közreműködő

ld. a könyvek leírásánál

*****

Szerkesztő

az a természetes vagy jogi személy,
aki/amely az időszaki kiadvány sze-
lemi tartalmának összeállítója, il-
letve aki/amely e tartalomért fele-
lős

Tudományos és műszaki tájé-
koztatás / főszerk. Szántó
Péter

Szerzőségi adat

ld. a könyvek leírásánál

*****

Szerzőségi közlés

ld. a könyvek leírásánál

*****

Kiadásjelzés

ld. a könyvek leírásánál

*****

Kiadásváltozat

az időszaki kiadvány címével azonos című, általában egyidejűleg megjelenő, eltérő kiadás

Magyar nemzet (budapesti kiadás)
Magyar nemzet (vidéki kiadás)

*****

Megjelenés adatai

ld. a könyvek leírásánál

*****

Párhuzamos adat

a bibliográfiai leírás valamely adata rendszerint más nyelven, más írásrendszerben, illetve más számozási rendszerben

párhuzamos számozás

4. köt. (1965) = Ú.f., 1. köt. (1965)

*****

Borítófedél

Címlap

Címlapverző

Címoldal

Előcímlap

ld. a könyvek leírásánál

*****

Élőfej

a kiadvány szövegoldalainak felső szegélyén szalagszerűen elhelyezkedő bibliográfiai adatokat tartalmazó közlés

Moon, B.: A 2000 év küszöbén (TMT. - 40. évf. 4/5. sz. (1993. ápr./máj.))

*****

Időszakosság

az időszaki kiadvány részegységeinek megjelenési gyakorisága
ld. még időszaki kiadvány típusai

*****

Illusztráció

ld. a könyvek leírásánál

Világtörténet ISSN 0083-6265

ISSN

az időszaki kiadványok és sorozatok nemzetközi azonosító száma

*****

Lap

ld. a könyvek leírásánál

*****

Lapalji címszalag

a kiadvány szövegoldalainak alsó szegélyén szalagszerűen elhelyezkedő bibliográfiai adatokat tartalmazó közlés

Könyvtári figyelő 27(1981)
Különszám

*****

Lapfej

az időszaki kiadvány részegységeinek rendszerint első oldalán található, a szöveget megelőző, tipográfiaileg kiemelt rész

*****

Melléklet

Méret

Nyomda

Oldal

ld. a könyvek leírásánál

*****

Új folyam

az időszaki kiadvány évfolyamai egy szakaszának lezárása után ugyanazon a címen folytatott, de előlről kezdődő vagy párhuzamos számozással megjelentetett évfolyamok, illetve kötetek, az „új folyam” megnevezés feltüntetésével

Világtörténet. → Ú.f. 1979.

Kutatás-fejlesztés. - 23. köt. = Ú.f. 1. köt. (1983.)

ld. még párhuzamos adat

*****

Védőborító

ld. a könyvek leírásánál

!Feladat! Gyakorolja különféle típusú időszaki kiadványok segítségével a fogalmak elsajátítását

A további fogalmak az időszaki kiadványokban megjelenő részdokumentumokra vonatkoznak

Részdokumentum

egy vagy több fizikai egységben (füzetben, kötetben, számban) közzétett dokumentum, egyszeri vagy folytatásos megjelentetésben
ld. még részegység

!Feladat! Figyelje meg a részdokumentumok elhelyezését, a tipográfiai megoldásokat a különféle időszaki kiadványokban

*****

Egyszeri részdokumentum

az egyetlen részegységben (füzetben, kötetben, számban) megjelenő dokumentum, amely befejezett egész

Híres iskolai könyvtárak :
Gyűjtemények a pápai kincsházban / P. Kovács Imre -

*****

Folytatásban (részletekben) megjelenő részdokumentum

rendszerint az egymást követő részegységekben, közös címen megjelenő részdokumentum, mely tartalmazhatja a részlet megjelölését és/vagy saját címét

A magyar könyvtárak rendszere a húszas évek közepén és tervek a jövőre. 2. [r.]

↑
közös cím

↑
részlet megjelölése

*****

Részközlemény

összefoglaló címmel megjelent részdokumentumon belüli, saját címmel és szerzőségi adattal ellátott közlemény

A számok tükrében, 1993 : tallózás az elmúlt évi statisztikai jelentésekben [részközleményei]
Önkormányzati közművelődési könyvtárak / Takács Hajnalka. Munkahelyi könyvtárak / Tilcsikné Pásztor Ágnes

↑
összefoglaló cím

↑
részközlemények címe

!Feladat! Gyakorolja a részdokumentum és a részközlemény felismerését, megkülönböztetését

*****

Cikksorozat

rendszeresen, határozatlan ideig megjelenő részdokumentum, közös cikksorozati címmel, vagy rovatcímmel

Magyarul „beszélő” DOS / F. L. -
(Számítógépes alapismeretek ; 11.)

↑
cikksorozati cím

Részlet

a folytatásban közölt dokumentum
egyetlen fizikai egységben megje-
lenő része

*****

Közös cím

ld. az időszaki kiadványoknál

◀

*****

Összefoglaló cím

több szerző által írt és saját
címmel is rendelkező, egyetlen
részegységben megjelentetett
részdokumentum címe

ld. még részközlemény

*****

Forrásdokumentum

az az időszaki kiadvány, amelynek va-
lamely megjelenési részegységében (a
legkisebb fizikai egységben) a részdo-
kumentum vagy annak részlete megjelent
lent

Iskolakultúra ISSN 1215-5233. -
4. évf. 1/2. sz. (1994)

Film- és videodokumentumok*

Film

mágneses vagy optikai hangrögzítéssel-
ellátott vagy anélküli filmanyag, ame-
lyen – gyors egymásutáni kivetítéskor
– mozgás érzetét keltő képsort rögzí-
tettek

Típusai: **dobozos film**
kazettás film
hurokfilm
orsósfilm

*****

Vieodokumentum

műanyag lapon, szalagon stb rögzített kép és hang, amely elektronikusan tehető láthatóvá és hallhatóvá

Típusai: **videolemez**
videoszalag
videokazetta

*****

Azonosító jelzet

*ld. Gyártási szám – zenemű-
és hangfelvételeknél*

*****

Borító

ld. a zenemű- és hangfelvételeknél

*****

Címke

ld. a zeneműv- és hangfelvételeknél

*****

Filmfelirat

a filmen vagy videofelvételen megjelenő olyan szöveg, amely a film vagy videodokumentum, illetve az azt alkotó mű(vek) főcímét és leglényegesebb adatait tartalmazza

Egri csillagok

*****

Filmhang

a videofelvételen hallható olyan szöveg, amely a videodokumentum, illetve az azt alkotó mű(vek) főcímét és leglényegesebb adatait tartalmazza

*A fel nem tüntetett fogalmak a könyvek leírásánál alkalmazottakkal azonosak.

Képdokumentumok

Kép

képnek tekinthetjük a bármely anyagon (papír, üveg, film, vászon stb.) síkban rögzített statikus, vizuális információt, amely közvetlenül vagy eszközzel (vetíthető kép) használható

szabadszemmel láthatók

- Lehet:*
- művészi reprodukció
  - sokszorosított grafika
  - oktató kártya
  - lapozható táblakészlet
  - fénykép
  - kép
  - levelezőlap
  - plakát
  - műszaki rajz
  - falitábla
  - filmcsik
  - diafilm
  - dialemez
  - transzparens

csak eszközzel használhatók

*****

Mikrodokumentumok

Mikrodokumentum

szöveg vagy más vizuális információ kicsinyített rögzítése, mely optikai olvasó berendezéssel használható

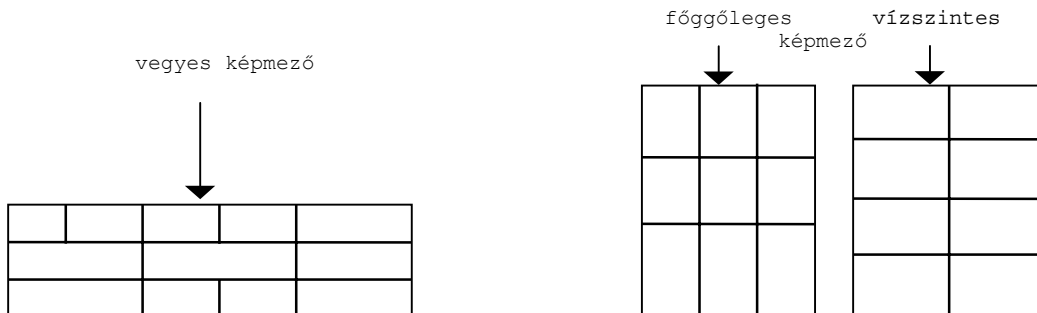
+ számítógép=COM

- Lehet:*
- ablakos kártya
  - dobozos mikrofilm
  - kazettás mikrofilm
  - átlátszatlan mikrolap
  - mikrofilmlap
  - orsós mikrofilm-csik
  - mikrofilm-csik
  - mikronyomat

*****

Képző

a mikrodokumentumnak az a téglalapalakú területe, amely a másolat létrehozásához felhasználható

Kicsinyítési arány

az eredeti dokumentum mérete és a róla készült mikrodokumentum mérete közötti különbséget jelzi és ezt viszonyszámmal fejezzük ki

*****

Kartográfiai anyagok

Kartográfiai anyag

minden olyan anyag, ami a Földet vagy bármely égitestet egészben vagy részben bármilyen méretarányban ábrázolja

Lehet: két vagy háromdimenziós

tervrajz
légiközlekedési-
navigációs-
csillag-
kataszteri-
légi és űrfelvételi-
madártávlati-
stb.

Formailag: önálló térkép-
lap
térképsorozat
gyűjteményes
térkép
földgömb
atlaszok
térképszelvény

(egy térkép része, mely vagy úgy keletkezik, hogy a térképet több darabra vágják, vagy úgy, hogy nyomdatechnikai papírnagyság miatt a térképet csak részeiben tudják nyomni)

*****

Méretarány

olyan reprezentatív törtszám, amely megmutatja, hogy a térképen mért 1cm a valóságban hány cm-nek felel meg

1:25 000

*****

Vetület

gömb vagy gömbszerű test görbült felszínének hosszúsági és szélességi körök valamilyen rendszerével való síkbeli ábrázolása

Elektronikus dokumentumok*

Elektronikus dokumentum

Számítógéppel kezelhető, digitálisan kódolt dokumentumok, beleértve azokat, amelyek valamely fizikai hordozón jelentek meg, és használatukhoz számítógéphez illesztett vagy annak részét képező periféria (pl. CD-ROM lejátszó, lemezmeghajtó) szükséges és azokat, amelyek hálózati úton érhetők el (pl. adatbázisok, elektronikus hirdetőtáblák, elektronikus újságok, WWW-helyek).
Lásd még: Helyi hozzáférés, Távoli hozzáférés).

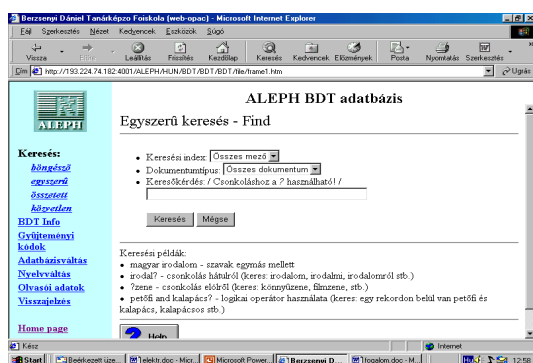

CD-ROM

*****

Távoli elérésű dokumentum

Az elektronikus dokumentum hálózati elérése, amelynek adott kiadása nem önállóan kezelt fizikai hordozón jelent meg

* A fogalmak közül válogattunk, a többit ld. a KSZ/2 szabványban

*****

Helyi hozzáférésű dokumentum

olyan elektronikus dokumentumhasználat, amelynek során a dokumentum fizikai hordozóját - például: lemezt, kazettát, kartridzst - a használat helyén, többnyire személyi számítógép valamelyik perifériájába be kell helyezni a felhasználónak

Típusai: floppy

optikai lemezek (audio CD, CD-I stb.)

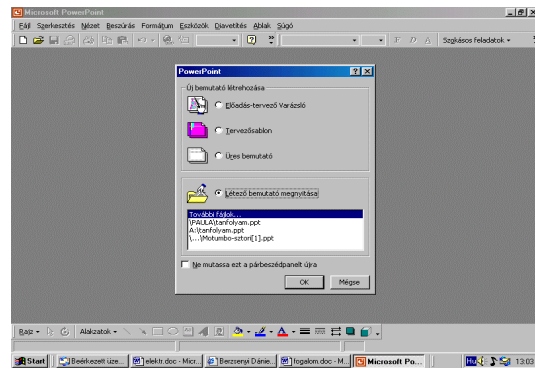
*****

Adatbázis

logikai szerkezettel rendelkező, információk tárolására és keresésére szolgáló számítógépes adatállomány, amelyet adatmezőkből álló rekordok rendezett halmaza alkot

Program

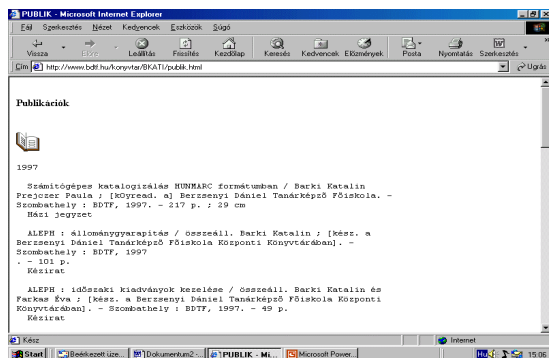
lépések és műveleteksorozatának végrehajtását vezérlő elektronikusan rögzített és olvasható utasítás sor, amely lehetővé teszi bizonyos feadatok számítógéppel való megoldását, beleértve az adatok kezelését

*****

Fájl

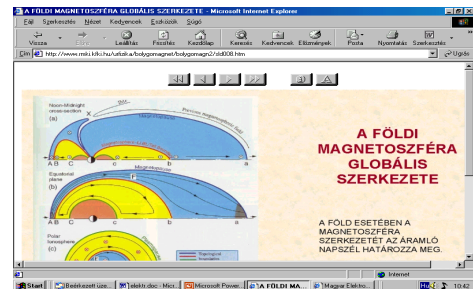
meghatározott típusú, egyetlen egységként kezelt, saját névvel ellátott számítógépes állomány (szöveg, kép, program stb.), amelynek típusát általában a nevet lezáró pontot követő kiterjesztés (suffix) (pl. .zip, .doc, .html) jelöli meg

*****

Digitális ábrázolás

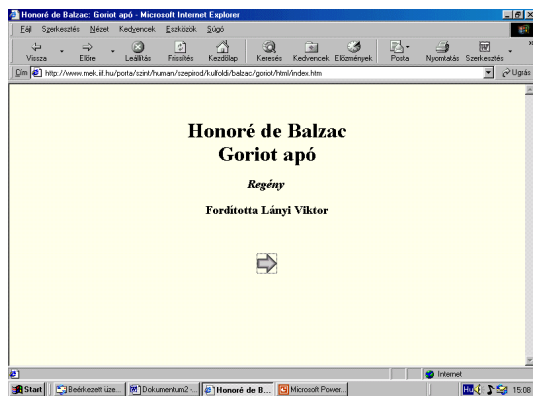
olyan ábrázolást tartalmazó elektronikus dokumentum, amely egy tárgy szerkezetének (pl. a Föld felszínének) digitalizált tárolását és visszakeresését (megjelenítését) teszi lehetővé

*****

Elektronikus könyv

számítógépes formában tárolt, eseti megjelenésű elektronikus dokumentum, fő tartalmát tekintve általában szöveges mű

Elektronikus időszaki kiadvány

számítógépes formában létező (és általában hálózaton terjesztett) elektronikus folyóirat, hírlap, e-zin, hírlevél vagy egyéb időszaki

*****

Belső forrás

az elektronikus dokumentum használata során a képernyőn megjelenő, a dokumentumra vonatkozó közlések (címképernyő, főmenü, indító ikon stb.)

← címképernyő

← Névjegy

*****

Idegen források

olyan adatforrások, amelyek nem részei és nem mellékletei az elektronikus dokumentumnak (pl. kiadói katalógus, árjegyzék stb.)

Külső forrás

helyi hozzáférésű elektronikus dokumentum esetén a fizikai hordozó címkéje, a dokumentumhoz mellékelte dokumentáció vagy egyéb kísérő anyag, pl. használati utasítás, tároló doboz; távoli hozzáférésű dokumentum esetén a hálózati elérésre, használatra vonatkozó nyomtatott dokumentum

Besorolási adatok

Egységesített besorolási adat (EBA)

olyan besorolási adat, amely annak érdekében, hogy a – leíró katalógusoknak megfelelő elrendezésű – bibliográfia, katalógus, ill. dokumentációs szolgáltatás tájékoztathasson egy személy vagy testület műveiről, egy mű kiadásairól, illetve valamely személlyel, testülettel, földrajzi területtel vagy művel kapcsolatos kiadványokról, nevüket ill. a címet mindig egy kiválasztott alakban tartalmazza

ARANY János (1817-1882)
Buda halála

Országos Széchényi Könyvtár
(Budapest)

Óriszentpéter

részei: **rendszo**
egyeb elem
kiegészítő adat

lehetséges felépítése:

Rendszó+egyeb elem+(kiegészítő adat)

↓ ↓ ↓
Ády Endre (1877-1919)

Rendszó+(kiegészítő adat)+egyeb elem

↓ ↓ ↓ ↓ ↓
István (Magyarország: király), I., Szent

Rendszó

a besorolási adatnak a bibliográfiai tétel rendezése, illetve visszakeresése szempontjából elsődlegessé minősített és ilyenként megkülönböztetett része

←
Kodály Zoltán (1882-1967)

Kiegészítő adat

a besorolási adatnak az a része, amely az azonos alakú személy-, testületi, ill. földrajzi neveket, címeket vagy más besorolási adatokat egymástól megkülönbözteti vagy róluk információt közöl

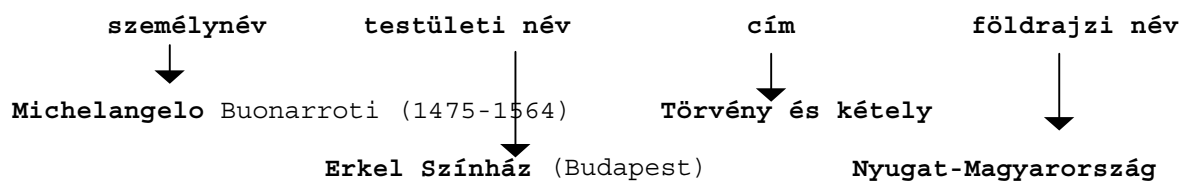
→
Nagy László (1925)
Nagy László (pedagógus)

Egyeb elem

a rendszón és a kiegészítő adaton kívüli rész

←
Bartók Béla (1881-1945)

EBA típusai

*****

Személynév

A személy egységesített neve

az a besorolási adatként kiválasztott név, amelyen a személy működését kifejtette, illetve amelyen a nemzeti hovatartozásnak megfelelő bibliográfiai gyakorlat a személyt számontartja

→ Greco, El (1541-1614)

→ Komensky, Jan Amos (1519-1670)

*****

A személy neve

a személy egyedi megjelölésére használatos, tulajdonnévnek minősülő szó, szókapcsolat vagy kifejezés

Jókai Mór

Molière

II. József

*****

Családnév

az egy családba tartozókat jelölő tulajdonnév

↓
egyszerű: Mikszáth Kálmán
(egyetlen szóból álló családnév)

↑
összetett: Szőnyi-Nagy István
(két vagy több családnévből, illetve névelőzéknek nem minősülő egyéb szóból álló családnév)

↑
névelőzékes: La Fontaine, Jean de

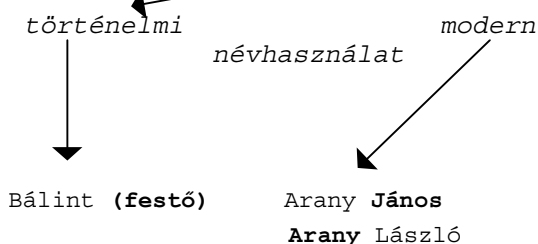
(első eleme külön szóként vagy kötőjellel kapcsolódó névelő, előljárószó, kötőszó, ezek együttese, vagy pedig minősítő névelőzék)

↓
Minősítő névelőzék:

Saint-Exupéry, Antoine de
(a névelőzékes családnév első elemévé vált, eredeti jelentésében rokonsági kapcsolatot kifejező, vagy vallási melléknévként használt szó, vagy szórövidítés)

Egyéni név

a történelmi névhasználatban az egyént azonosító, a modern európai névhasználatban pedig az egyént az azonos családnevűek között megkülönböztető tulajdonnév

*****

Atyai név

az apa egyéni nevéből képzett név, amelyet a leszármazott saját nevének elemeként használ

Puskin, Aleksandr Sergeevič

*****

Állandósult melléknév

a személy valódi nevével együtt használt a személy származását, foglalkozását vagy jellemző tulajdonságát megkülönböztető jelző

származás **Jacobus** de Voragine
foglalkozás **Julianus** barát
tulajdonság Könyves **Kálmán**

*****

Nemesi név

a nemesi birtoknak, vagy a család származási, illetve lakóhelyének földrajzi nevéből képzett, a nemességet adományozó uralkodói okmány feljogosítása alapján használt név

Szinyei Merse Pál

*****

Nemesi cím

uralkodói okmányban adományozott és a feudális hierarchián belüli rangot jelölő, a személy neve, illetve nemesi neve mellett használt cím

gróf **Széchenyi** István

*****

Megszólító cím

a személy nemét, vagy nemét és családi állapotát jelölő, a társadalmi érintkezésben a személy neve mellett használt szó, szó rövidítés

Madame **Bovary**

*****

Felvett nevek, névhelyettesítők

Írói név (művésznév)

olyan felvett név, amelyet az író (művész) írói (művészi) munkásságában valódi neve helyett használt

Vercors ← Bruller, Jeans

Álnév

a személy valódi kilétének eltitkolása érdekében, valódi neve helyett alkalmilag használt név

Sajó

Jókai Mór

*****

Rejtnév

a személy által valódi neve helyett – álnévként, vagy írói névként – használt jel vagy szónak nem minősülő jelcsoport

M. S. → Halm Tamás

*****

Apellatívum (körülírás)

a személy valódi nevét helyettesítő, rendszerint több szóból álló kifejezés

Bibliophile Jacob (**Lacroix**, Paul)

*****

Címnév

olyan apellatívum, amely a személyt valamely műve szerzőjeként nevezi meg

„A Waverley szerzője”
(**Scott**, Walter, Sir)

*****

Pótnév

a személy azonosítására nevének ismeretlensége miatt az utókor által alkotott és a személy nemzeti hovatartozásának megfelelő bibliográfiai gyakorlatban meghonosodott névhelyettesítő megjelölés

Küküllei Névtelen

Testületi név

A testület egységesített neve

Berzsenyi Dániel Főiskola

Szombathelyi Önkormányzat

az a besorolási adatként kiválasztott név, amelyen a testület működését kifejti (amelyen saját kiadványain magát megnevezi), illetve amely néven a testületet a székhelyének (működési területének) megfelelő bibliográfiai gyakorlat számontartja

*****

Hivatalos testületi név

a testület által saját megjelölésére használt, tulajdonnévnek minősülő szó, szókapcsolat vagy kifejezés, a testület által használt teljes alakjában

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár

*****

Rövid hivatalos testületi név

a hivatalos testületi névnek a testület által használt rövidített alakja vagy poligramja

ELTE

Eötvös Loránd Tudományegyetem

*****

Összetett testületi név

valamely testület egészére vonatkozó, két vagy több, külön-külön is testületi névnek minősülő (rendszerint kötőszóval összekapcsolt) névből álló név

Magyar Filmintézet és Filmarchívum

*****

Közkeletű testületi név

a hivatalos testületi névnek a közhasználatban meghonosodott rövid változata

Szabó Ervin Könyvtár

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár

*****

A testület székhelye

az a helység, ahol a testület, illetve a testület központja működik, és amelyet a testület működése során székhelyeként nevez meg

Soproni Erdészeti és Faipari Egyetem

Erdészeti és Faipari Egyetem (Sopron)

TESTÜLETI NÉV felosztása

államhatalmi, államigazgatási szerv

↓
minisztérium
önkormányzat
fegyveres testület
igazságügyi szervek

intézet, vállalat, egyesület stb.

↓
vállalat
szövetkezet
hivatal
iskola
múzeum
konferencia
rendezvény stb.

alárendelt testületi név

↓
valamely testület
szervezeti egysége

Testületi név felépítése

rendszo+egyeb elem+kiegészito adat

↓ ↓ ↓
Makói Művésztelep. Kiállítás (1979)

Földrajzi név

*****

A földrajzi név egységesített neve

A földrajzi hely azonosítására a hivatalos térképészeti gyakorlatban elfogadott névnek besorolási adatként kiválasztott magyar nyelvű, vagy eredeti hivatalos nyelvű (helytélő) alakja

Rajna ←
Siera Nevada ←

FÖLDRAJZI NEVEK felosztása

Igazgatási nevek

↓
országok
államok
társult államok
államszövetségek
gyarmatok
külbirtokok
helységek

gazdasági és természetföldrajzi nevek

↓
tájak
szigetek
hegyek
vizek stb.

csillagászati nevek

↓
bolygók
Nap stb.

CÍMEK

Egységesített cím

Az eltérő vagy eltérő alakú címeken megnevezett mű vagy időszaki kiadvány azonosítására besorolási adatként kiválasztott cím

*****

Eredeti cím

ld. fogalmak dokumentum típusonként

*****

Átültetett cím

a műnek a bibliográfia nyelvén megfelelő bibliográfiai gyakorlatban meghonosodott címe

→ **Biblia** (Szent Biblia azaz...)

*****

Megállapodásos cím

egységesített címként használt, a dokumentum műfaját, illetve gyűjteményes jellegét a bibliográfia, a katalógus, a dokumentációs szolgáltatás nyelvén megjelölő szó vagy kifejezés

← **Arany** János (1817-1882)
Művek

Az egységesített cím szerkezete

Rendszer + egyéb elem + (kiegészítő adat)

↓ ↓ ↓
Biblia. Újszövetség (Károli Gáspár)